

Beleidsaanbevelingen uit dossier

'Oh nee, Vakantie'

PERIODE PUBLICATIE

oktober 2017

EEN PUBLICATIE VAN

Demos vzw

TEKST

Astrid De Bruycker,

Kris De Visscher en

Inge Van de Walle

CONTACT EN MEER INFO

Saintelettesquare 19

B - 1000 Brussel

T +32 (0)2 204 07 00

E info@demos.be

www.demos.be

 facebook.com/demosvzw

 twitter.com/demosvzw

Inhoud

Inleiding	4
Aanbevelingen ten aanzien van de Vlaamse en Federale overheid	6
Aanbevelingen ten aanzien van de lokale overheid	15
Aanbevelingen voor vrijetijdsaanbieders	22
Bronnen	26

Inleiding

Dēmos rondt haar traject 'Oh nee, vakantie' af met een reeks beleidsaanbevelingen die we in deze publicatie voorstellen. Met die aanbevelingen willen we vakantieparticipatie prominenter op de agenda plaatsen van Vlaamse en lokale beleidsmakers. We vragen hiermee aandacht voor het recht op vakantie omdat de vakantieperiode nog lang niet voor alle kinderen en jongeren een zalig zorgeloze tijd is. Integendeel, **de vakantie lijkt uit te groeien tot een periode waarin de sociale ongelijkheid zich steeds scherper laat voelen.**

Onder 'vakantieparticipatie' verstaan we:

- Kinderen en jongeren kunnen met hun gezin op reis en/of op uitstap.
- Kinderen en jongeren kunnen samen met leeftijdsgenoten op kamp of op vakantie.
- Kinderen en jongeren kunnen in hun buurt een invulling geven aan hun vakantie. Ze kunnen daarvoor gebruikmaken van een lokaal aanbod, maar ze hebben ook voldoende ruimte en mogelijkheden om zelf hun vrije tijd in te vullen.

De norm voor een geslaagde vakantie schuift op. We zien dat de betekenis van vakantie evolueert naar een kleurrijke waaier van sportkampen, creatieve vakanties, reizen naar het buitenland en tal van kansen om spectaculaire dingen te beleven. Tweeverdieners organiseren meestal lang voor de zomer al de vakantie van hun kroost. Die is dan tot in de puntjes uitgestippeld, gepland en betaald. Het vakantieaanbod neemt toe, wordt alsmaar aantrekkelijker en de spektakelwaarde groeit. Helaas groeit daarmee ook de kloof tussen kinderen uit rijkere en armere gezinnen. Gezinnen in armoede vallen uit de boot door verschillende redenen. In hun hoofd is er geen ruimte om iets lang vooraf te plannen en te organiseren. Hun budget biedt geen ruimte voor spektakelvakanties. Ook kinderen en jongeren die in een voorziening wonen, genieten veel minder van het bestaande aanbod. Meestal blijken zij aangewezen op het aanbod dat nog overblijft nadat de meer aantrekkelijke opties niet binnen hun mogelijkheden passen.

Bovendien groeit de druk op kinderen en jongeren in een kwetsbare positie om tijdens de vakantie taalkennis te onderhouden of schoolse vaardigheden bij te spijkeren. Zo ontstaat niet alleen een kloof tussen zij die kunnen genieten van de vakantieperiode en zij die niet kunnen maar ook tussen wie mag en niet mag genieten van een zorgeloze vakantie. Dit probleem wordt onderschat omdat sommigen vakantie nog steeds zien als een luxeproduct, terwijl iedereen vakantie verdient.

Toegang tot het 'normale'

Als de standaard verhoogt voor wat we als een mooie, heerlijke en zinvolle vakantie voor kinderen zien, dan moeten we kinderen in armoede ook de kansen daarvoor bieden. Dan hebben ook zij recht op de ervaring van een week naar het buitenland of een aantrekkelijke vakantie om bijvoorbeeld te leren zeilen of paardrijden. Om dat waar te maken, moeten we nog meer inzetten op het verlagen van drempels en een zorgvuldige matching tussen de behoeften van het kind en het aanbod. Tegelijk moeten we erover waken dat we als samenleving niet doorschieten in het steeds hoger leggen van de lat.

Herwaardering van het gewone

We vinden ook dat kinderen de ruimte moeten behouden om zelf hun vrije tijd in te vullen. Het is niet nodig om verveling te vermijden. Het is ook niet nodig om een hele vakantie van de ene verbazing in de andere te vallen. We pleiten ervoor om lokale en laagdrempelige activiteiten weer te waarderen. Geef kinderen in hun eigen buurt kansen om elkaar te ontmoeten in een veilige omgeving met een eenvoudige omkadering. Het vakantiegevoel creëren de kinderen grotendeels zelf. We pleiten ervoor om die dagelijkse context te herwaarderen, niet als tweede keuze voor thuisblijvers, maar als een volwaardige vrijetijdsbesteding.

In onze aanbevelingen richten we ons op de Vlaamse overheid, de lokale overheid en op die organisaties die een aanbod inrichten tijdens de vakantie. Doorheen deze aanbevelingen komen drie thema's terug als rode draad:

- Versterk de **visie** dat iedereen vakantie verdient.
- Verlaag drempels van het bestaande aanbod en breidt het vakantie **aanbod** verder uit.
- Investeer verder in de **bemiddeling** tussen vraag en aanbod.

In dit document werken we de aanbevelingen in deze thema's concreet uit.

Aanbevelingen ten aanzien van de Vlaamse en Federale overheid

Aanbeveling 1:

De Vlaamse overheid benoemt expliciet het recht op vakantie van kinderen en jongeren en koppelt gerichte doelstellingen en acties aan dit recht via het Vlaams Actieplan Armoede en het Vlaams Jeugd- en Kinderrechtenplan.

Artikel 31 van het Kinderrechtenverdrag bepaalt dat kinderen recht hebben op: -tijd en ruimte voor rust en vrije tijd;- deelname aan spel en recreatieve activiteiten passend bij hun leeftijd; -vrije deelname aan het culturele en artistieke leven. Hieronder valt ook het recht op een kwaliteitsvolle vakantie voor elk kind. Dit recht moet expliciet benoemd en geoperationaliseerd worden.

In het Jeugd- en Kinderrechtenplan staat in OD 1.2: “Elk kind en elke jongere kan kiezen voor een zinvolle vrijetijdsbesteding op eigen maat, met het oog op sociale ontplooiing en mentale ruimte.” Deze aandacht kan verder uitgediept en uitgebreid worden naar de mogelijkheden voor vakantie, specifiek ook voor kwetsbare kinderen en jongeren. Binnen een multidimensionale benadering van armoede is het belang van een kwaliteitsvolle vakantie niet te onderschatten. Wanneer kinderen in armoede vertellen over hun situatie, geven ze vaak aan dat ze zich allerlei activiteiten moeten ontfemen, zoals zwemmen, een pretpark bezoeken of op kamp gaan.

Een ‘goed’ vakantieaanbod, waar de ouders en kinderen voldoende aansluiting vinden, geeft kwetsbare kinderen de kans om nieuwe en andere dingen te leren en te ontdekken. Het zet hen ook aan om te dromen over een andere, meer sociaal rechtvaardige toekomst. Ze komen in dat aanbod los van hun dagelijkse context, beseffen dat dingen ook anders kunnen en dat kan een nieuw perspectief brengen op hun huidige situatie.

Er wordt vanuit de Vlaamse overheid wel degelijk geïnvesteerd in een kwaliteitsvol vakantieaanbod onder andere via het Steunpunt Vakantieparticipatie en ondersteuning van allerlei vakantieorganisaties, jeugdbewegingen en het uitlenen van tenten. Het recht op vrijetijdsparticipatie, en meer bepaald ook het recht op vakantie, is echter een precair recht dat al snel in het vizier komt bij besparingsplannen. Daarom is het belangrijk om het recht op vrije tijd en vakantie sterk in te bedden en te dragen in het Vlaamse beleid. De visie op het recht op vrijetijdsparticipatie moet ook doorvertaald worden naar concrete doelstellingen, acties en budgetten.

Aanbeveling 2:

Het Agentschap Jongerenwelzijn, het Steunpunt Jeugdhulp en het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap sensibiliseren organisaties in de integrale jeugdhulp over de waarde en de betekenis van vakantie en het recht op vakantie. Ze wijzen op het belang van een (tijdige) vakantieplanning en van continuïteit. Ze promoten goede voorbeelden van een doordachte match tussen de jongere en het aanbod.

Voor kinderen die in een voorziening verblijven is het niet altijd eenvoudig om te ontsnappen aan de beslissingen van anderen of de regels van een voorziening. Vrijtijdsbesteding kan dan een ondersteunende context bieden om zelf vorm te geven aan deelaspecten van het leven. Een Ondersteuningscentrum Jeugdzorg of een thuisbegeleider raadt dan ook vaak aan om zinvolle vrijetijds- en vakantiebesteding te zoeken. In de overgang naar een leven buiten de voorziening vormt het hebben van een netwerk en een vrijetijdsbesteding ook een versterkende factor. Daarnaast kan een familievakantie in het kader van een meer systemische/contextuele benadering nieuwe kansen bieden aan het gezin. Maar buiten de pedagogische redenen, zijn er meestal vooral erg pragmatische motivaties om te zoeken naar een vakantiebesteding.

Sommige vormen van opvang sluiten tijdens de vakantieperiode of hebben dan minder personeel. Zij gaan dan ook op zoek naar een vakantieaanbod. Kinderen en hun ouders in een opvanghuis hebben soms ook geen vrije vakantiekeuzes. De kinderen moeten bijvoorbeeld dagactiviteiten doen of op kamp gaan. Voor de jongeren die in een opvanghuis verblijven, is het de gewoonte dat er een tweetal weken in de zomervakantie een kamp of iets dergelijks staat ingepland. Dat heeft ook te maken met de uurroosters van het personeel. Soms wordt er dan ook eerder omwille van praktische redenen voor een bepaald kamp gekozen dan omwille van de interesse van het kind of de geschikte (doel)groep. Zelfs al is vakantieparticipatie een praktische noodzaak, het blijft ook een krachtige kans in de ontwikkeling van kinderen en jongeren. Het verdient daarom de nodige aandacht om de jongeren rechtstreeks te informeren over vakantiemogelijkheden en met respect voor hun voorkeuren de juiste match te maken, tijdig te starten met de vakantieplanning en actief verbinding te leggen vanuit de wereld van de zorg- of hulpverlening naar het vakantieaanbod. Voorzieningen kunnen ook binnen de integrale jeugdhulp meer inzetten op overleg met vakantieaanbieders, zowel lokaal als bovenlokaal. Deze laatste hebben zich verenigd in Kampnet, wat als handig aanspreekpunt kan dienen.

Tot slot wijzen we op het belang van continuïteit. Als een jongere een voorziening verlaat vóór een geplande vakantie of kamp, dan is het aangewezen dat de voorziening en de nieuwe opvoedingsverantwoordelijken van de jongere in overleg bekijken of de geplande vakantiebesteding kan behouden blijven. Maar ook door personeelwissels of vakanties kunnen er afspraken verloren gaan, met alle gevolgen van dien. Voorzieningen worden gesensibiliseerd om hier zorgvuldig mee om te gaan.

Aanbeveling 3:

De ministers van Welzijn, Jeugd en Toerisme werken een intersectoraal proefproject uit dat vakantiemogelijkheden, ontmoetingskansen, partnerschappen en samenwerkingen stimuleert tussen organisaties uit hun respectievelijke sectoren en ze ondersteunen initiatieven die de wederzijdse communicatie tussen deze organisaties verbetert.

Van 2015 tot 2017 loopt een project van Vlaams minister van Sport Muyters waarbij jongeren uit 11 CANO-voorzieningen, over Vlaanderen verspreid, kunnen proeven van sport. Dit zijn voorzieningen uit de bijzondere jeugdzorg die actief inzetten op samenwerking met de omgeving van de jongeren. Het project zal ook inzetten op competentie-ontwikkeling van de jongeren via sport als hefboom. Het doel is een duurzaam netwerk uit te bouwen tussen de CANO-voorziening en de welzijns-, sport- en vrijetijdsactoren in de omgeving. Een soortgelijk traject rond vakantie lijkt ons een vruchtbare piste.

Aanbeveling 4:

De Vlaamse overheid stimuleert en initieert belevingsonderzoek bij kinderen en jongeren om participatiedrempels en uitsluitingsmechanismen in het vakantieaanbod aan te pakken.

Het is belangrijk om aan kinderen zelf te vragen wat ze willen. Uit interviews met kinderen uit kwetsbare doelgroepen blijkt dat ze soms andere noden dan hun ouders of hun leeftijdsgenoten signaleren. Bijvoorbeeld: contact met elkaar en begeleiding, een lekkere hap, een plek, even weg zijn uit miserie. Veel kinderen willen ook graag eens weg van thuis om zich te amuseren, om niet aan de situatie bij hun thuis te moeten denken.

Er is momenteel weinig onderzoek over hoe kinderen en jongeren hun vakantie zelf beleven. Belevingsonderzoek ligt in het verlengde van een focus op kinderen in de samenleving, als een geschikte benadering om inzicht te krijgen in hoe het actorschap van kinderen ingevuld wordt. Het gaat zeer uitdrukkelijk over de 'dagelijkse' leefwereld van kinderen en hoe zij omgaan met de sociale, ruimtelijke en tijdelijke omgevingen waarin zij terechtkomen. Dat kan dan gaan over hun gezin, hun buurt en stad, hun vrije tijd en dus ook vakantie.

Aanbeveling 5:

De Vlaamse overheid creëert in een nieuw decreet buitenschoolse kinderopvang voldoende mogelijkheden voor kwaliteitsvolle vrije tijd, buiten de schooltijd en tijdens de schoolvakantie, voor alle kinderen en jongeren.

Op 17 juli 2015 keurde de Vlaamse Regering de conceptnota 'Krachtlijnen voor een nieuwe organisatie voor de opvang- en vrije tijd van schoolkinderen' goed. Het doel daarvan is om een geïntegreerd opvang- en vrijetijdsaanbod toegankelijk te maken voor elk kind vanaf de kleuterschool dat er behoefte aan heeft. Het aanbod moet vorm krijgen door een samenwerking tussen het opvang-, onderwijs, jeugd-, sport-, cultuuraanbod en het deeltijdse kunstonderwijs. De zoektocht naar een kwaliteitsvol en betaalbaar opvangaanbod mag zich met andere woorden niet beperken tot de opvangtijd, maar omvat ook de vrije tijd, buiten de schooltijd en tijdens schoolvakanties. Het opvangen en vrijetijdsaanbod moet kwaliteitsvol en betaalbaar zijn en openstaan voor alle kinderen, ook voor kinderen waarvan de ouders niet werken, kinderen met specifieke zorgbehoeften, kinderen uit kansengroepen en kinderen met een migratieachtergrond.

Aanbeveling 6:

De minister van Onderwijs creëert meer kansen voor samenwerking en brugfiguren tussen onderwijs en vrijetijdspartners, dit vanuit de principes van De Brede School.

Een Brede School is een manier van werken die mogelijkheden uit verschillende sectoren (onderwijs, cultuur, welzijn, jeugd en sport) samenbrengt. Een veelzijdige en krachtige leer- en leefomgeving op school én in de vrije tijd schept maximale ontplooiingskansen voor de kinderen. In een samenleving waar sociale ongelijkheid hierin een grote rol speelt, kunnen Brede Scholen een belangrijke hefboom vormen in het realiseren van gelijke ontwikkelingskansen, ook in de vakantieperiode.

Brugfiguren slaan een brug tussen scholen en (kwetsbare) ouders. Zij spelen ook een belangrijke rol in het toeleiden van kinderen naar het vrijetijdsaanbod. Ze kennen de gezinnen die extra ondersteuning nodig hebben vaak persoonlijk. Bijvoorbeeld: De Brede School Brugse Poort zorgt elke vakantie voor een waaier aan stimulerende activiteiten zoals sport en spel, kunstateliers, samen musiceren, dansen, circus maken en de natuur in het park ontdekken. Ook tijdens het schooljaar vindt deze school het belangrijk om leuke en zinvolle vrijetijdsactiviteiten te bieden aan de kinderen van de buurt.

Aanbeveling 7:

De ministers van jeugd en onderwijs investeren in voldoende kwalitatief vakantieaanbod, zowel inclusief als categoriaal, voor kinderen en jongeren met specifieke zorgbehoeften. Ze vergroten ook de draagkracht van vakantieaanbieders.

Zeker in de grote vakantie valt voor een aantal kinderen met een beperking het vrienden-netwerk van de school weg. Kinderen met een beperking bijvoorbeeld gaan vaak naar het buitengewoon onderwijs. Dat onderwijs wordt regionaal georganiseerd. Kinderen zitten soms meerdere uren op de bus om de school te bereiken. In hun eigen buurt hebben deze kinderen daardoor weinig of geen vrienden.

Veel kansarme kinderen en jongeren hebben thuis of in hun onmiddellijke omgeving weinig mogelijkheden om de vrije tijd voluit te beleven. Ze zijn krap behuisd, hebben geen tuin en wonen in een buurt die weinig speelmogelijkheden biedt. Soms ervaren deze gezinnen de vakantie dan ook als een lange en moeilijke periode om te overbruggen.

Kwetsbare gezinnen zijn dus meer afhankelijk van een opvangaanbod, maar we stellen vast dat de reële opvangmogelijkheden in de vakantie vaak omgekeerd evenredig zijn aan de noden en behoeften. Hoe hoger de nood aan opvang, hoe minder opvang binnen het bereik ligt. Plaatsen zijn schaars en snel bezet, late beslissers maken weinig kans. Veel opvangmogelijkheden zijn te ver gelegen, te duur of liggen buiten de leefwereld van het gezin.

Tot slot: de meeste bestaande vakantieaanbieders zijn krap bemeten op vlak van personeel en rekenen op jonge vrijwilligers. Dit werkt voor de meeste kinderen, maar zo zijn de organisaties niet echt voorbereid op kinderen die wat extra aandacht vergen en ouders die een extra gesprek nodig hebben. Extra professionals zijn welkom, maar niet om de boel over te nemen. Met wat steun aan en een betere omkadering van vrijwilligers komen we al een heel eind.

Aanbeveling 8:

De ministers van Sport, Cultuur en Jeugd bewaken en verhogen de middelen en mogelijkheden om op lokaal niveau te werken aan een vakantieaanbod voor alle kinderen en jongeren, met specifieke aandacht voor kwetsbare kinderen en jongeren. De Vlaamse overheid verhoogt het trekkingsrecht voor lokale netwerken vrijetijdsparticipatie mensen in armoede, stimuleert de verdere uitrol van de Uitpas en het werkingsbudget voor het bovenlokale aanbod van het Fonds Vrijetijdsparticipatie.

In Vlaanderen trad in 2008 het sectoroverschrijdende Participatiedecreet (het decreet houdende flankerende en stimulerende maatregelen ter bevordering van de participatie aan cultuur, jeugdwerk en sport) in werking. Dit decreet beoogt zoveel mogelijk burgers te laten 'deelnemen' en 'deelhebben' aan sport, cultuur en jeugdwerk en richt zich op een aantal kansengroepen (namelijk personen met een handicap, mensen in armoede, gedetineerden, personen met een diverse etnisch-culturele achtergrond en gezinnen met kinderen) die een zekere uitval vertonen bij hun deelname en die maatwerk vereisen. Het decreet heeft een flankerende functie en is opgevat als een ondersteuning van bestaande decreten. Het Participatiedecreet heeft drie doelstellingen: (1) een groter en meer divers publieksbereik, (2) het verhogen van de culturele competentie en (3) de verbreding van het cultuurbegrip zelf. De belangrijkste instrumenten in het participatiedecreet om mensen in armoede te bereiken zijn participatieprojecten, lokale netwerken vrijetijdsparticipatie mensen in armoede en het Fonds Vrijetijdsparticipatie.

De samenwerking en mogelijkheden op het lokale niveau zijn cruciaal voor een kwaliteitsvol en toegankelijk aanbod voor kwetsbare kinderen en jongeren. In het onderzoek 'De maat van lokale netwerken' (2016) stelt meer dan de helft van de coördinatoren dat het trekkingsrecht, oftewel de jaarlijkse subsidie die gemeenten met een netwerk krijgen, niet volstaat. In de grotere gemeenten loopt dat op tot twee op de drie netwerken. Acht op tien gemeenten investeren bovenop de cofinanciering nog extra middelen in de vrijetijdsparticipatie van mensen in armoede. Ook via de uitrol van de UiTPAS zouden kinderen en jongeren uit kwetsbare groepen een beroep moeten kunnen doen op een kwalitatief en betaalbaar vakantieaanbod.

Aanbeveling 9:

De Vlaamse overheid verhoogt de middelen voor bemiddeling en communicatie over vakantie voor kinderen en jongeren. De ministers van Toerisme en Cultuur zetten voldoende middelen in om Rap op Stap als good practice verder uit te rollen en specifiek de aandacht voor het aanbod voor en de bemiddeling naar kinderen en jongeren (en gezinnen) te vergroten.

Rap op Stap wil zinvolle vrijetijdsbesteding, vakanties en daguitstappen toegankelijk maken voor mensen met beperkte middelen door materiële en immateriële drempels weg te ruimen, door reisbegeleiding en vrijetijdsadvies te verzorgen voor kwetsbare groepen. Een uitbreiding van het aantal Rap op Stap-kantoren is wenselijk. Daarbij is het nodig om een goede geografische spreiding na te streven. De lokale inbedding van deze Rap op Stap-kantoren kan versterkt worden door de samenwerking met de lokale jeugd-, sport- en cultuurdienst en hun vakantieaanbod mee te promoten alsook een specifiek bemiddelingsaanbod te voorzien voor gezinnen in armoede.

De meeste Rap op Stap-kantoren werken zonder financiële stimulans en met vrijwilligers. Ze staan vaak wel tegenover grote verwachtingen vanuit de doelgroep en de overheid. Naast de bestaande inhoudelijke ondersteuning zou een financiële ondersteuning welkom zijn om deze verwachtingen te kunnen inlossen, dit naar het voorbeeld van de impulssubsidie van de Provincie Oost-Vlaanderen. Als er een lokaal netwerk aanwezig is in de gemeente zijn Rap op Stap-kantoren goed geplaatst om als armoedepartner te fungeren in het netwerk en samen te werken aan drempelverlaging.

Aanbeveling 10:

De Vlaamse overheid erkent en ondersteunt het jeugdwelzijnswerk, armoedeverenigingen, zelforganisaties, samenlevingsopbouw en andere verenigingendiekwetsbaregezinnenen/ofkinderenenjongerenverenigen, in hun rol als vrijetijdsbemiddelaars. Specifiek voor de organisaties die gesubsidieerd worden vanuit welzijn is het belangrijk dat ze ook (financiële) stimulansen krijgen vanuit cultuur en jeugd om in te zetten op vrijetijdsbemiddeling.

Uit onderzoek van het Steunpunt Vakantieparticipatie blijkt dat de bemiddelende rol van sociale organisaties niet onderschat mag worden. De positie van laagdrempelige organisaties, die het dichtst staan bij de maatschappelijk kwetsbaren en hun behoeften het best kennen, is in het proces van vakantieparticipatie dan ook cruciaal. Bovendien beschikken deze organisaties over heel veel ervaringsdeskundigheid met betrekking tot de vrijetijdsparticipatie van mensen in armoede. Organisaties die een bemiddelende rol opnemen, verdienen daarvoor zowel financiële als inhoudelijke ondersteuning.

Aanbeveling 11:

De minister van Toerisme en het Steunpunt Vakantieparticipatie blijven onder andere via het decreet Toerisme voor Allen verdere ondersteuning bieden aan sociaal-toeristische organisaties die een georganiseerd vakantieaanbod bieden aan kwetsbare gezinnen.

Sociaal-toeristische verenigingen organiseren vakanties specifiek voor kinderen en gezinnen die in armoede leven. Deze organisaties kunnen door Toerisme Vlaanderen worden erkend en een financiële ondersteuning krijgen voor hun werking.

Aanbeveling 12:

De ministers bevoegd voor Cultuur, Jeugd en Sport blijven werk maken van administratieve vereenvoudiging bij het toekennen van kortingen voor de participatie van kinderen en jongeren aan het vrijetijdsaanbod.

Er loopt momenteel een afstemmingsoefening tussen de flankerende maatregelen in het participatiedecreet (lokale netwerken, Fonds Vrijetijdsparticipatie en UitPAS) onderling en samen met de werking van het Steunpunt Vakantieparticipatie. Betaalbare vakantie- en vrijetijdsparticipatie laat zich niet beperken door de grenzen van een gemeente, stad of regio. Dēmos, Cultuurnet en het Steunpunt Vakantieparticipatie delen de ambitie om een relevant en bovenlokaal aanbod in het bereik van mensen in armoede te brengen. Het vakantieaanbod voor kwetsbare kinderen en jongeren moet hierin ook een plaats krijgen. Er moet, met ondersteuning van de Vlaamse overheid, een nieuw online platform (een zogenaamde 'one stop shop') komen voor mensen met een beperkt budget. Via dit platform kunnen mensen in armoede en lidorganisaties van het Fonds Vrijetijdsparticipatie rechtstreeks het aanbod reserveren en boeken. Het ontsluit mee de omkaderende informatie die opgenomen is in de UitDatabank. Parallel wordt een bovenlokale UitPAS voor mensen in armoede aangeboden.

Aanbeveling 13:

De Vlaamse Regering zorgt voor voldoende capaciteit in goedkope én comfortabele verblijven voor kwetsbare groepen.

Het is voor sociale organisaties die vakanties organiseren of boeken voor hun bezoekers een hele klus om geschikte en betaalbare verblijven te vinden. Wij pleiten voor voldoende capaciteit in goedkope én comfortabele verblijven voor de meest kwetsbare groepen. De kostprijs is en blijft een cruciale factor. Een probleem hierbij is de grote diversiteit aan aanbod in allerlei prijsklassen, waarbij de goedkoopste aanbiedingen niet altijd beschikbaar zijn voor de doelgroep met het kleinste budget.

Aanbeveling 14:

De Vlaamse Regering, en in het bijzonder de minister van Jeugd en de minister van Mobiliteit, zetten expliciet in op het thema 'jeugd - vrije tijd - mobiliteit'.

Het mobiliteitsconvenant is een vrijwillige overeenkomst tussen de Vlaamse overheid en lokale openbare besturen. De doelstellingen van het mobiliteitsconvenant zijn het verhogen van de verkeersveiligheid, het verbeteren van de verkeersleefbaarheid en het beheersen van de vervoersvraag. Jongeren verplaatsen zich echter niet enkel naar de school, ze verplaatsen zich ook in hun vrije tijd en in de vakantieperiodes naar de meest uiteenlopende plekken zoals het jeugdhuis, pleinen, het park, de sporthal, de lokalen van de jeugdbeweging,... . De Vlaamse Regering en in het bijzonder de minister van Jeugd en de minister van Mobiliteit moeten expliciet inzetten op het thema 'jeugd - vrije tijd/vakantie - mobiliteit'. (Jeugd)vervoerplannen kunnen hiervoor een kader vormen, vergelijkbaar met de bestaande schoolvervoerplannen.

Er moet meer oog komen voor de effecten van besparingen op het vlak van mobiliteit en de gevolgen daarvan voor kinderen en jongeren. In de beleidsnota Mobiliteit en Openbare Werken 2014-2019 stelt de minister dat de uitwerking van het concept basisbereikbaarheid de kans biedt om het openbaar vervoernetwerk te herdenken. Besparingen in het openbaar vervoer en het schrappen van diensten treffen net die burgers die rekenen op het openbaar vervoer om deel te nemen aan het maatschappelijk leven. Het betreft ouderen, mindermobielen, werkzoekenden, studenten, jongeren en gezinnen zonder auto. Basismobiliteit voor kinderen en jongeren zorgt maximale participatiekansen aan de samenleving, ook in de vakantie.

Aanbeveling 15:

De Federale overheid stimuleert de aandacht voor vakantieparticipatie van kwetsbare kinderen en jongeren via de federale middelen voor maatschappelijke participatie en kinderarmoede.

De federale overheid investeert in vrijetijdsparticipatie via het Fonds voor Participatie en Sociale Activering. Sinds 2003 krijgen Openbare Centra voor Maatschappelijk Welzijn (OCMW's), via het jaarlijks goed te keuren Koninklijk Besluit voor socio-culturele en sportieve participatie, middelen voor vrijetijdsparticipatie van mensen in armoede. Sinds het KB 2013 zijn de middelen omgevormd tot een Fonds voor Participatie en Sociale Activering. Vanaf 2017 komt er een algemeen kader rond participatie en sociale activering waarbij maatschappelijke integratie, bestrijden van kinderarmoede en organiseren van collectieve modules onder één noemer worden gevat. De middelen kunnen gebruikt worden voor deelname aan en lidgeld en uitrusting voor vrijetijdsparticipatie. De middelen kunnen zowel individueel als collectief worden ingezet en OCMW's kunnen ook zelf initiatieven opzetten. We pleiten ervoor om voldoende aandacht te behouden voor de vrije tijd en vakantieparticipatie van kinderen en jongeren wier ouders cliënt zijn bij het OCMW.

Aanbevelingen ten aanzien van de lokale overheid

Aanbeveling 1:

Werk vanuit een gedeelde visie. Vrije tijd én dus ook vakantie zijn een recht, geen luxe. Zorg ervoor dat alle medewerkers van de gemeente en het OCMW handelen vanuit die overtuiging.

Het OCMW en de gemeente kunnen hun medewerkers, vooral diegenen in een hulpverlenende rol (bijvoorbeeld maatschappelijk werkers) sensibiliseren over het belang van vakantie. Vorming over armoede en maatschappelijke kwetsbaarheid, met aandacht voor het belang van vrije tijd, kan ervoor zorgen dat hulpverleners het thema opnemen in de begeleiding van cliënten. Bijkomende aandacht gaat daarbij naar de vrije keuze op het vlak van vakantieparticipatie.

Dit betekent ook dat het lokale bestuur het instrumentaliseren van een bepaald jeugdaanbod tracht te vermijden. De doorverwijzing van doelgroepspecifiek naar regulier aanbod en het directe nut van vrije tijd op vlak van schoolse vaardigheden, Nederlands oefenen of andere competenties verwerven, is dan minder belangrijk dan de positieve vakantie-ervaring van het kind of de jongere zelf.

Aanbeveling 2:

Geef kwetsbare kinderen en jongeren een stem en een rol in het lokale aanbod.

Een geslaagd aanbod sluit aan bij de leefwereld en bij concrete vragen en wensen van de deelnemers zelf. Dat impliceert dat je de kwetsbare deelnemers zelf een stem geeft bij de ontwikkeling van het aanbod. Goede voornemens ten spijt wordt dit nog te zelden effectief gerealiseerd. Wie het aanbod samenstelt, heeft niet altijd de nodige tijd, ruimte of mogelijkheden om kinderen en jongeren te bevragen over hun noden in vakantie. Ook de begeleiding is van belang: is er een grote kloof tussen de leefwereld van de begeleiders en die van de deelnemers? Kan de begeleiding het eigen referentiekader overstijgen? Kunnen kwetsbare jongeren zelf als begeleiders aan de slag? Probeer als lokaal bestuur open te staan voor het initiatief van (potentiële) deelnemers en zoek naar manieren om hen een rol te geven in het aanbod zelf. Ondersteun kwetsbare jongeren in hun traject naar animator, ook als er opleidingsnoden zijn naast het bestaande aanbod (zoals een voortraject of een taalcursus).

Aanbeveling 3:

Creëer of ondersteun voldoende kwalitatief aanbod tijdens de schoolvakanties.

Kwetsbare kinderen en jongeren hebben baat bij een laagdrempelig en buurtgericht aanbod. Voor kinderen is het niet alleen fijn om een aanbod in de eigen buurt te hebben, het zorgt er ook voor dat voor gezinnen die niet beschikken over eigen vervoer een mogelijke drempel voor deelname wegvalt. Zeker in landelijke gebieden is bereikbaarheid van een centraal gelegen aanbod niet vanzelfsprekend. Ook duurzaamheid van het aanbod is van belang. Kwaliteitsvol aanbod kan zowel regulier of inclusief aanbod zijn, als doelgroepspecifiek, bijvoorbeeld voor kinderen met een beperking of kwetsbare kinderen. Ga tot slot ook na of het aanbod bruikbaar is voor kinderen en jongeren van verschillende leeftijden. Vaak is het aanbod voor jongeren van 14 jaar en ouder erg beperkt. Investeer hiervoor vooral in begeleiding die voldoende feeling heeft om met deze groep aan de slag te gaan.

Vanuit het perspectief van ouders vervult een vrijetijdsaanbod tijdens de schoolvakantie niet zelden de nood aan kwaliteitsvolle opvang. Dat zorgt soms voor spanningen, maar niettemin is het nuttig ook dit perspectief voor ogen te houden. Aandachtspunten zijn het vertrouwen in de begeleiders en de beschikbaarheid van een breed aanbod. Dat laatste moet ervoor zorgen dat kinderen kunnen deelnemen aan een aanbod dat hen echt motiveert en dat ze niet uit praktische overwegingen in een aanbod terechtkomen dat hen niet interesseert. Maak een onderscheid tussen opvangfunctie en opvanggarantie. Tijdens de zomervakantie vervullen verschillende aanbieders een opvangfunctie. In een gecoördineerd en gezamenlijk aanbod, kunnen zij een opvanggarantie bieden aan ouders. Wanneer die opvanggarantie te sterk rust op een beperkt aantal aanbieders, kan dit nadelig zijn voor de kwaliteit van deze werkingen en de vakantiebeleving van de kinderen en jongeren.

Nog dit: het voorbeeld van de speelkoffers in Heist-op-den-berg toont dat aanbod niet spectaculair moet zijn en geen dure attributen nodig heeft om succes te hebben. Er zijn ook andere goede praktijken die een breed publiek bereiken met eenvoudige middelen: denk aan de speltheek, de voorleeskoffers,...

Aanbeveling 4:

Hanteer het principe van de brede school bij de uitbouw van de samenwerking tussen Buitenschoolse Kinderopvang en Vrije tijd.

Met de conceptnota 'Krachtlijnen voor een nieuwe organisatie voor de opvang- en vrije tijd van schoolkinderen', zette de Vlaamse regering in 2015 de eerste bakens uit van een nieuw decreet voor buitenschoolse kinderopvang. Het doel hiervan is een geïntegreerd opvang- en vrijetijdsaanbod dat toegankelijk is voor elk kind vanaf de kleuterschool dat er behoefte aan heeft. Lokale besturen kunnen in de aanloop naar een nieuw decreet reeds samenwerking zoeken tussen het opvang-, onderwijs-, jeugd-, sport- en cultuuraanbod en het deeltijds kunstonderwijs. De principes van de brede school, namelijk verschillende sectoren laten samenwerken aan een brede leer- en leefomgeving in de vrije tijd én op school, met als doel maximale ontwikkelingskansen voor alle kinderen en jongeren, zijn daarbij richtinggevend.

Aanbeveling 2:

Geef kwetsbare kinderen en jongeren een stem en een rol in het lokale aanbod.

Een geslaagd aanbod sluit aan bij de leefwereld en bij concrete vragen en wensen van de deelnemers zelf. Dat impliceert dat je de kwetsbare deelnemers zelf een stem geeft bij de ontwikkeling van het aanbod. Goede voornemens ten spijt wordt dit nog te zelden effectief gerealiseerd. Wie het aanbod samenstelt, heeft niet altijd de nodige tijd, ruimte of mogelijkheden om kinderen en jongeren te bevragen over hun noden in vakantie. Ook de begeleiding is van belang: is er een grote kloof tussen de leefwereld van de begeleiders en die van de deelnemers? Kan de begeleiding het eigen referentiekader overstijgen? Kunnen kwetsbare jongeren zelf als begeleiders aan de slag? Probeer als lokaal bestuur open te staan voor het initiatief van (potentiële) deelnemers en zoek naar manieren om hen een rol te geven in het aanbod zelf. Ondersteun kwetsbare jongeren in hun traject naar animator, ook als er opleidingsnoden zijn naast het bestaande aanbod (zoals een voortraject of een taalcursus).

Aanbeveling 6:

Creëer of ondersteun voldoende kwalitatief aanbod tijdens de schoolvakantie. Besteed in convenanten met vrijetijdsaanbieders aandacht aan aanbod tijdens vakantieperiodes.

Kwetsbare kinderen die deelnemen aan een lokaal aanbod voor jeugdwelzijnswerk, hebben soms weinig alternatieven wanneer dit aanbod in vakantieperiodes tijdelijk sluit omwille van de vakantieperiodes van de medewerkers en vrijwilligers. Als lokaal bestuur kan je daaraan aandacht besteden door samen met lokale vrijetijdsaanbieders op zoek te gaan naar bruikbare alternatieven voor de kinderen en jongeren in kwestie en deze eventueel op te nemen in het convenant met de vrijetijdsaanbieder.

Aanbeveling 7:

Screen de publieke ruimte op bruikbaarheid voor kinderen en jongeren.

Ook de publieke ruimte kan een soort vrijetijdsaanbod inhouden. Voor kinderen en jongeren is een ongeorganiseerde, kwaliteitsvolle vrijetijdsbesteding in de publieke ruimte immers ook van belang: buitenspelen, rondhangen, fietsen, skaten,... Als lokaal bestuur kan je ervoor zorgen dat de publieke ruimte zodanig is ingericht dat het deze vrijetijdsbesteding mogelijk maakt en ertoe uitnodigt. Daarbij is aandacht voor het samenleven met andere groepen in de gemeente ook belangrijk. Verschillende instrumenten kunnen hierbij helpen. Zo kan je als gemeente het charter 'Spelen is een kinderrecht!' ondertekenen en een Goegespeeld!-gemeente worden. En je kan in je gemeente het speelweefsel, het netwerk dat alle informele en formele (speel)plekken omvat en de routes die deze plekken verbinden, in kaart brengen en verder ontwikkelen.

Aanbeveling 8: Houd het gemeentelijk aanbod betaalbaar.

Betaalbaarheid van het aanbod is een belangrijk aandachtspunt. Dat begint natuurlijk bij het betaalbaar houden van het eigen aanbod. Een kwaliteitsvol aanbod is immers niet noodzakelijk een spectaculair aanbod met dure materialen. Een gratis of erg goedkoop aanbod kan erg gebruiksvriendelijk zijn voor gezinnen in armoede, maar kan ook leiden tot een indruk bij de aanbieders dat het aanbod minder gewaardeerd wordt. Een gedifferentieerd prijzenbeleid kan deze perceptie tegengaan, maar brengt wel een administratieve last mee voor aanbieder en gebruiker. Probeer deze zo eenvoudig mogelijk te houden (zie verder). Hou daarnaast rekening met de kosten voor materiaal en vervoer. Maak een gespreide betaling mogelijk. Wees meteen transparant over alle kosten: vermeld duidelijk wat inbegrepen is en wat niet, en wat de te verwachten bijkomende kosten (vervoer, opvang, maaltijden,...) zijn. Bied kortingen en tussenkomsten aan voor kwetsbare kinderen en jongeren.

Veel gemeenten en OCMW's voorzien ook tussenkomsten of kortingen voor de deelname van kwetsbare kinderen en jongeren aan vrije tijd en vakantie. Er zijn verschillende bovenlokale maatregelen die dat mee mogelijk maken: lokale netwerken vrijetijdsparticipatie voor mensen in armoede, het Fonds Vrijetijdsparticipatie, de UiTPAS, de middelen van het Fond voor Sociale Activering en Participatie. Daarnaast kunnen gemeenten ook extra eigen middelen vrijmaken voor kortingen en tussenkomsten. Deze tussenkomsten kunnen gericht zijn op het aanbod zelf, maar evengoed op vervoer en andere kosten die nodig zijn om deel te nemen (maaltijden, materiaal, kledij,...). Vermijd een kortingsstelsel waarbij mensen het bedrag moeten voorschieten en beperk de administratieve stappen om het recht op korting te bekomen.

Stimuleer ook particuliere vrijetijdsaanbieders in de gemeente of regio om kortingen en tussenkomsten te bieden aan kwetsbare kinderen en jongeren. Ook zij kunnen immers een rol opnemen in het betaalbaar maken van het vrijetijdsaanbod. Niet alleen financiële stimulansen, maar ook het bieden van vorming en het opzetten van een dialoog tussen de aanbieders en de rechthebbenden, kunnen interessant zijn. Hou daarbij rekening met de draagkracht van elke organisatie.

Aanbeveling 9:

Beperk administratie en inschrijvingen tot het hoogst nodige.

Voorzie een aanbod voor late beslissers. Voor kwetsbare ouders is het immers niet altijd mogelijk vakantieperiodes lang op voorhand in te plannen. Voorzie ook een aanbod waarvoor inschrijven niet noodzakelijk is en waarbij kinderen mogen aansluiten en afhaken wanneer ze willen.

Zorg ervoor dat mensen zich kunnen inschrijven via verschillende kanalen. Beperk de inschrijvingsmogelijkheden bijvoorbeeld niet enkel tot online-kanalen. Voorzie indien nodig ook hiervoor ondersteuning. Overleg met toeleiders van kwetsbare kinderen en jongeren (bijvoorbeeld een jeugdzorgvoorziening of armoedevereniging in je gemeente) over voorbehouden plaatsen voor deze doelgroep.

Aanbeveling 10:

Besteed in je Lokaal Netwerk Vrijetijdsparticipatie voor Mensen in Armoede aandacht aan vakantieparticipatie, specifiek voor kwetsbare kinderen en jongeren.

Een Lokaal Netwerk Vrijetijdsparticipatie voor Mensen in Armoede is een lokaal en duurzaam samenwerkingsverband tussen de gemeentelijke vrijetijdsdiensten, het OCMW en minimaal één sociale organisatie die mensen in armoede vertegenwoordigt of bereikt. Deze netwerken krijgen middelen van de Vlaamse Overheid om de participatiedrempels voor personen in armoede op het vlak van cultuur, jeugdwerk en sport weg te werken.

Indien je gemeente al een lokaal netwerk heeft, ga dan na of het netwerk doelstellingen en acties heeft geformuleerd die betrekking hebben op vakantieparticipatie van kwetsbare kinderen en jongeren. Indien je gemeente nog geen lokaal netwerk heeft, kan de oprichting ervan de lokale aandacht voor participatie van mensen in armoede aan vrije tijd (inclusief de vakantieparticipatie van kwetsbare kinderen) een duw in de rug geven.

Aanbeveling 11:

Zorg voor intersectorale samenwerking in het uitbouwen van een kwalitatief vakantieaanbod voor kwetsbare kinderen en jongeren.

Ook andere vormen van samenwerking tussen verschillende sectoren en over de grenzen van de lokale administratie heen, kunnen nuttig zijn om de participatie van kwetsbare kinderen te bevorderen. Voorbeelden zijn de kinderarmoedenetwerken, de brede school, het jeugdwelzijnsoverleg,... Werk ook samen met instellingen uit bijvoorbeeld de jeugdzorg of kinder- en jongerenpsychiatrie die in jouw gemeente gevestigd zijn.

Aanbeveling 12:

Zet in op bemiddeling naar vrije tijd tijdens de vakantie.

Waar de kloof tussen het vakantieaanbod en kwetsbare kinderen en jongeren erg groot is, zet je best in op bemiddeling en brugfiguren. Dat vraagt vanuit lokale besturen een bewuste keuze voor intensief inzetten op bemiddeling en toeleiding. De ruimte om dingen te mogen doen die het reguliere aanbodgerichte werk overstijgen, vraagt meer verdediging en legitimering. Toch is de bemiddeling broodnodig om kinderen uit kwetsbare groepen te betrekken bij het lokale vakantieaanbod. Die bemiddeling kan je zelf inrichten als gemeente of je kan ze stimuleren bij partners. Zo zijn er voorbeelden van vrijetijdsaanbieders die werken met doorverwijzingen door sociale organisaties. Deze laatste staan immers veel dicht bij de kwetsbare gezinnen. Ook het OCMW kan een rol opnemen als doorverwijzer naar vrije tijd, bijvoorbeeld door kwetsbare gezinnen actief te bevragen over hun noden op vlak van vrije tijd en vakantie.

Aanbeveling 13:

Richt een Rap op Stap-kantoor op in je gemeente.

Rap op Stap fungeert als bemiddelingsbureau waar mensen met een beperkt inkomen een daguitstap, vakantie, sport- of cultuuraanbod kunnen boeken aan een verminderd tarief. Het kantoor ondersteunt bij het zoeken naar een geschikt aanbod, vervoer en een organisatie. Je kan dit inbedden in het OCMW of lokale verenigingen die de rol van een Rap op Stap-kantoor vervullen. Zij kunnen de opdracht rond bemiddeling zoals hierboven beschreven ook vanuit hun expertise opnemen.

Aanbevelingen voor vrijetijdsaanbieders

Aanbeveling 1:

Vakantieaanbieders zijn zich bewust van de waarde en de kansen van vakantieparticipatie voor kinderen en jongeren in een kwetsbare positie. Ze blijven aanwijsbare inspanningen doen om deze groepen te betrekken bij het vakantieaanbod.

Natuurlijk moet een vakantie fijn en ontspannen zijn. Natuurlijk staan plezier maken, nieuwe vrienden maken en nieuwe ervaringen opdoen voorop. Toch is het belangrijk dat ook aanbieders van vakanties weten dat hun aanbod veel kan betekenen voor kinderen en jongeren in een kwetsbare positie. Deze kennis kan hen ondersteunen in de maatregelen die ze reeds nemen en hen versterken om meer en betere inspanningen te doen in de toekomst.

Aanbeveling 2:

Verlaag de drempels van je bestaande vakantieaanbod op basis van de vijf B's: betaalbaarheid, bereikbaarheid, begrijpbaarheid, beschikbaarheid en bruikbaarheid.

Ondanks de reële inspanningen van de afgelopen jaren blijft het verlagen van drempels een permanent aandachtspunt. Het wegnemen van één of zelfs meerdere drempels is soms niet voldoende om het publieksbereik echt te vergroten. Jeugdwerk kent ook een groot verloop, zodat toegankelijkheidsmaatregelen en het bewustzijn erover permanent onder de aandacht moeten gehouden worden. We herinneren organisaties graag aan de volgende maatregelen:

- Informeer over het aanbod: beschrijf hoe een dag verloopt, wat deelnemers moeten meebrengen en wat er wel en niet voorzien is in de prijs. Dat kan voor meer vertrouwen zorgen en vermijdt dat ouders en kinderen voor verrassingen komen te staan. Naast goede informatie producten, kan ook bemiddeling naar de vrije tijd de drempel verlagen voor kwetsbare ouders en kinderen (zie verder).
- Hou het aanbod betaalbaar, biedt kortingen aan op een eenvoudige en discrete manier. Help gebruikers om de weg te vinden naar tussenkomsten. Wees meteen transparant over alle kosten.
- Beperk de administratieve last bij de inschrijving en hou een aantal plaatsen vrij voor gezinnen die om allerlei redenen laat beslissen over hun vakantieprogramma.
- Organiseer zelf het vervoer van en naar de kampplaats of richt een carpoolsysteem in en/of kies een locatie die vlot bereikbaar is met het openbaar vervoer.
- Ondersteun begeleiders in het omgaan met kinderen en jongeren die op vlak van referentiekader en levensomstandigheden sterk van hen kunnen verschillen. Creëer ruimte in het verwachtingspatroon van de begeleiding voor onverwachte reacties en gebeurtenissen. Voorzie voldoende ruimte in het programma en de leefregels om een uitzondering te kunnen maken of een aanpassing te kunnen doen.

Aanbeveling 3:

Creër meer kwalitatief aanbod tijdens de schoolvakanties, met extra aandacht voor enkele specifieke doelgroepen: kinderen en jongeren met een beperking, kinderen en jongeren die verblijven in een zorgvoorziening of een asielcentrum en tieners tussen 14 en 15 jaar.

Alle kinderen hebben het recht om tijdens de vakantieperiode hun leefwereld te verruimen. Voor kinderen en jongeren die opgroeien in een kwetsbare situatie is dit recht belangrijker. Toch is er in de vakantie nog steeds een tekort aan aanbod. Vooral gezinnen in een maatschappelijk sterke positie slagen erin om een plaats voor hun kinderen te bemachtigen. Om aan de vraag te voldoen, is het noodzakelijk dat er meer aanbod wordt gecreëerd. Enkele specifieke doelgroepen verdienen daarbij extra aandacht:

- Vergroot het aanbod op maat van kinderen en jongeren die in een voorziening of een asielcentrum verblijven.
- Vergroot het aanbod op maat van kinderen en jongeren met een beperking.
- Ontwikkel extra aanbod voor de leeftijd van 14- en 15-jarigen. Deze leeftijdsgroep valt vaak uit de boot wat betreft het aanbod, maar kunnen vaak nog geen engagement opnemen als vrijwilliger. Kies voor een volwaardig vakantieaanbod voor deze leeftijdsgroep (ook voor jongeren die zich niet willen engageren als vrijwilliger). Investeer hiervoor vooral in begeleiding die voldoende feeling heeft om met deze groep aan de slag te gaan. Onderzoek daarnaast de mogelijkheid om deze jongeren al deels te betrekken als vrijwilliger.

Aanbeveling 4:

Investeer in vakantiebemiddeling of werk samen met brugfiguren en/of doelgroepwerkingen om de juiste match te vinden.

Ook vakantieaanbieders kunnen actief investeren in het bouwen van bruggen die hun aanbod verbinden met organisaties of diensten die dicht bij de doelgroep staan. Dit kan onder meer door te participeren in samenwerkingsverbanden of netwerken. De functie van bruggenbouwer kan worden toegewezen aan een beroepskracht, maar ook vrijwilligers of bestuurders kunnen deze rol opnemen.

Aanbeveling 5:

Onderzoek of maatschappelijk kwetsbare jongeren zich kunnen engageren als vrijwilliger binnen je werking. Investeer in een duurzame begeleiding van deze vrijwilligers.

Jongeren in een maatschappelijk kwetsbare positie en jongeren met een beperking kunnen mits gepaste ondersteuning ook een rol opnemen als vrijwilliger in een jeugdwerking. Ook binnen een vakantiewerking kunnen ze meedraaien in een begeleidersrol. Vakantieaanbieders kunnen gerichte acties of programma's opzetten om deze jongeren te betrekken bij hun werking.

Bronnen

Staten-Generaal Opvang en Vrije tijd van Schoolkinderen

<http://www.kindengezin.be/kinderopvang/sector-schoolkinderen/toekomst/staten-generaal/>

Onderzoeksrapport 2014 – Schoolkinderen over hun opvang. Wat leren ze ons over kwaliteit?

<http://www.kindengezin.be/img/schoolkinderenoverhunopvang.pdf>

Reflecties op aanbevelingen Staten-Generaal Opvang en vrije tijd van schoolkinderen (2014)

http://www.kinderrechtencommissariaat.be/sites/default/files/bestanden/lezing_kinderrechtencommissaris_staten-generaal_buitenschoolse_opvang_24_april_2014.pdf

Hoorzitting evaluatie decreet TVA (2016)

<http://www.netwerktegenarmoede.be/documents/161025-hoorzitting-evaluatie-decreet-TVA-inbreng-Netwerk-tegen-Armoede.pdf>

Vakantie mogelijk maken voor iedere Vlaming Een participatief onderzoek van Steunpunt Vakantieparticipatie

http://www.toerismevlaanderen.be/sites/toerismevlaanderen.be/files/assets/eindrapport%20drempelonderzoek%20lores_cor3.pdf

Regelgeving Sociaal-toeristische verenigingen

<http://www.toerismevlaanderen.be/sociaaltoeristischeverenigingen>

Vlaams jeugd- en kinderrechtenbeleidsplan 2015-2019

http://www.bloso-kics.be/doelgroepen/Gedeelde%20%20documenten/Kinderen%20en%20jongeren/150717_JKP-BISVersieVlaREGdef.pdf

Vakantieparticipatie bij maatschappelijk kwetsbare groepen (2010)

http://www.demos.be/sites/default/files/vakantieparticipatie_maatschappelijk_kwetsbare_groepen.pdf

Vrije tijd als handicapsituatie (2016)

<http://www.demos.be/kenniscentrum/document/onderzoek-vrije-tijd-als-handicapsituatie>

De maat van lokale netwerken. Kwantitatieve analyse van de lokale netwerken vrijetijdsparticipatie voor mensen in armoede (2016)

<http://demos.be/kenniscentrum/publicaties-van-demos/de-maat-van-lokale-netwerken-kwantitatieve-analyse-van-de-lokale>